

Sine - Mizah

BİR FİLM NASIL KESİLİR ?

Çok sevdiğimiz ailece tanıdık bir operator - doktor vardır. Kesip biçmeye öylesine alışmıştır ki, evde boş kaldığı zamanlarda "hobby" olarak masa ve iskemlelerin ayaklarını kesip biçer... Türkiye'de de son yıllarda filmleri kesip biçmek öylesine yaygınlaştı ki, önceleri çok uzun belli bazı filmlere ve zorunluk nedeniyle uygulanan bu işlem, gitgide yaygınlık kazandı ve filmciler, sinemacılar, filmle uzaktan yakından ilgisi olan herkes, bu konuda uzman oldu, çıktı. Hatta haftanın altı günü (iş icabı) film seyreden bir tanıdık, aynen şu ibareyi kullanarak bir kart bile bastırmış: "Ahmet Keskinbıçak - Film Kesme Mütahassısı" diye... Biz filmcileri, "ellerinde bıçak, filmleri rasgele kesip biçmekle" suçlarız ya... Geçtiğimiz mevsimin ortalarında, tanıdık bir film ithalcısından nazik bir davet aldık.. Hayır, bir kokteyl veya yemek filân değil.. Bir "ameliyat" davetiyesi idi bu.. Bir filmi keseceklermiş, bu iş için özel bir stüdyo bile kiralamışlar, film kesmekte usta birisini de bulmuşlar, bu işin öyle "rasgele" filân yapılmadığını ispat etmek için de (sağ olsunlar) beni de çağırmak lütfunda bulunmuşlar! Kalktık gittik, bakalım ne mene iştir bu diyerek... Stüdyoda, filmin getirticisi Hüsnü Sıkıfilimseçer, refikası Nâzikter Sıkıfilimseçer, stüdyonun sahibi Arcan Kokan, sinema müdürü Hâzım Emektar.. bir de eline çabuk makasçı Veli toplanmışlardı.. Montaj odasının koltuklarına yayılıp beyaz duvara dar bir şerit üstüne yansıyan dram türündeki filmi seyretmeye koyulduk.. Bundan sonrasını hatırımda kaldığı kadar sizlere naklederken, yine hatırımda kalan bazı konuşmalara başvuracağım.. Biraz abartmanın ve şişirmenin dışında, herşey beş aşağı, beş yukarı böyle oldu ve film, işte o gün, özenle, dikkatle kesilerek uzunluğunun üçte birinden kurtuldu..

Filmde kadınla erkeğin ilk defa karşılaşarak uzun uzun bakıştıkları sahnede, ilk söz, bay Sıkıfilimseçer'den geldi:

— Arcan bey, burası fazla uzamış.. Ne dersiniz, keselim mi?

Bayan Sıkıfilimseçer :

— A, vallahi olmaz Hüsnü.. Sen insanı öldürürsün.. Ayol, filmin en mânalı kısmı burası.. Nasıl kesilir?

— Karıcığım, sen karışma.. Bu kadınlar da her işe karışmasalar olmaz.. Evet, ne dersiniz Arcan bey?

— Vallahi Hüsnü beyciğim haklısınız.. Baştan kesersek, sonra rahat ederiz.. Veli oğlum, başa getir bakalım şu bakışma sahnesini..

... Ve bakışma sahnesi gitti, benim sessiz, Nâzikter hanımın sesli feryadına rağmen.. Ama Hüsnü bey de, anladığım kadarı karısından esaslı bir çimdik yemekten kurtulamadı.. Biraz sonra, adamın başka bir kadınla tanışıp sevişmeğe başladığı sahne geldi.. Nâzikter hanım :

— Utanmaz herife bak.. Gül gibi karısının üstüne.. Hüsnü, kesin bu sahneyi..

— Aman hanım, deli misin? Filmin en önemli sahnesi bu.. Sekse bak, sekse.. Bunu görmek için para verecek millet.. İflâsımı mı istiyorsun, nedir?

Nâzikter hanım, kocasının iflâsını istemediği için sustu tabii.. Ama bu, Hüsnü beye ikinci ve daha esaslı bir çimdiğe mal oldu.. Zavallı filmcilerin film keserken ne gibi güçlüklerle göğüs gerdiklerine ilk kez tanık olduğum için, acımayla doldu içim.. Biraz sonra, âşıklar, adamın karısını nasıl ortadan kaldıracaklarını konuşmağa başladılar.. A. Kokan :

— Hüsnü bey, bu sahneyi kesebiliriz isterseniz.. Nasıl olsa karısını öldürdükleri filmde görüldüğü için, seyirci olanı biteni anlıyacaktır. Ayrıca konuşmağa lüzum yok..

Veli'nin makası, bu "lüzumsuz" bölümü de attı. Gerçekten de, olup biten nasıl olsa

görüldüğüne göre, bir de gereksiz izahat koyan yönetmene bayağı kızmağa başlamıştı herkes.. Hâzım bey :

— Tabii, filmi bol buluyorlar da dışarda, ondan böyle oluyor.. Gelsinler de 2500 metre filmle iş görsünler bizim filmciler gibi, görelim boylarını dedi.. Hepimiz onayladık.. Biraz sonra, cinayet sahnesi geldi.. Adamla sevgilisi, adamın karısını önce fare zehiri ile zehirledikten sonra, divanın üstünde yastıkla boğuyorlardı.. Hepimiz heyecanlanmıştık, bu menfur cinayet karşısında.. Zehir faslı bitip de boğma sahnesine gelince, Nâzikter hanım :

— “Av, fena oluyorum.. Ne biçim sahne bu böyle.. Vallahi Hüsnu, bunu kesmezsen filmde, evde ben sana gösteririm” dedi.. Bu sert çıkışa kim karşı çıkabilir? Hüsnu bey :

— “Nasıl olsa zehirlenince ölür kadın.. Bu sahneyi çıkaralım filmde, ne dersiniz Arcan bey?” dedi.. Arcan beyden de, kimseden de bir itiraz gelmeyince, yastıkla boğulma sahnesi kalkıverdi.. Sonracığıma, bir sürü olaylardan (ve usta işi bir ayıklamadan) sonra, bu kez, öldürülen kadının eski okul arkadaşı olan detektifin cinayetin esrarını çözüp, katil sevgilileri çılgınca sevişirken bastırdığı sahne geldi.. Nâzikter hanım yine itiraza başlamıştı, ama Hüsnu bey :

— Yahu hanım.. Bu sahneyi sansürde kesmeğe kalktılar.. Bütün cerbezemi ve dostluklarımı kullanarak mâni oldum.. Şimdi sahneyi ben kendim kesersem, sansürden darılmazlar mı? Bir daha nasıl karşılarına çıkarım? diyerek, bu vartayı da atlattı. Sonra, detektifin barda çalışan sevgilisinin, gece yarısı meçhul katiller tarafından bıçakla delik deşik edilerek öldürüldüğü sahne geldi.. Cinayetin en kanlı yerinde, sinema müdürü Hâzım bey :

— “Aman Hüsnuçüğüm.. Bu sahneyi kaldıralım.. Bilirsin, bizim kaynana her hafta sinemaya gelip film seyrediyor.. Böyle sahneleri seyrederken kadın, kalbi tutuyor. Bana kalsa aldırman, iyi bile olur ama, sonra vallahi sinemayı başıma yıkar.. Şunu çıkarıversek” diye ricaya başladı.. Hâzım beyin kaynanasının methini pek duymuştum, onun için adama hak verdim.. Kaynana korkusu bu, başka şeye benzer mi? Hüsnu bey de insafa geldi tabii, bunun üzerine cinayeti de atıverdik.. Film, böylece gitgide daha özlü ve yalın bir hale geliyordu. Seyircinin de konuyu anlaması kolaylaşıyor, gereksiz ayrıntılardan sıyrılan film, daha etkili hale geliyordu.. Sonlara doğru bir randevu evinde geçen bölüm, genel bir onaylama ile kesildi.. Doğrusu, şu sansürün gözünden de neler kaçıyor bazen... Ölen kadınla dedektifin, bir “flash-back” le eski arkadaşlıklarını gösteren bölümü daha önce kesmiş olduğumuz için, sonlarda dedektifin kadının resmine bakarak uzun uzun düşündüğü sahneyi de kesiverdik.. Birincisi olmayınca ikincinin de anlamı kalmıyordu tabii... En sonda da, adalet önüne çıkmak üzere götürülen katil âşıkların birbirlerine bakışmalarını gösteren uzun bir bölüm vardı. Böyle konuşmasız, uzun sahnelere hiç te sempatisi bulunmayan Hüsnu bey’in bu bölümü de takılacağına emindim. Nitekim yanıldım ve Hüsnu beyin “öküz trene bakar gibi bakıyorlar” dediği bu gereksiz bölüm de Veli’nin makasıyla karşı karşıya geldi.. Hepimiz, filmi, esas sanat değerini ortaya çıkaran, sıkıcı ve anlamsız sahnelerden mümkün mertebe temizleyen bir çalışma yapmış olmanın vicdan huzuru içindeydik. Bir film de işte böyle kesilirdi doğrusu.. Kalkıp dışarda temiz havaya kavuşmaya hazırlanıyordum ki, Hüsnu bey :

— “Durun beyefendi.. Nereye gidiyorsunuz? Bizimle böyle yorucu bir işe katlanmak zahmetinde bulundunuz.. Oturun da size enteresan birşeyler gösterelim” dedi.. Oturdum.. Ve Nasrettin Hoca’nın “eski ayları kırıp kırıp yıldız yaparlar” meseli gibi, “filmlerden kırılan parçaların” ne olduğu hakkındaki merakımı da giderdim.. “Filmleri kırıp kırıp ne yaparlar?”... Yine film yaparlar elbette... Makasçı Veli’nin “özel koleksiyonu” ndan bize gösterdiği “derleme” film, geçmişteki birçok filmde eksikliğini hissedip te kendisini göremediğim birçok parçadan derlenmiş tam bir antoloji idi.. Yeni bir filmin kesiminde buluşmak üzere Sıkıfilimseçer’lerle, Arcan Kokan’la, Hâzım bey ile ve Veli’yle vedalaşarak ayrıldık...